

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

II International Science Conference
«Research work in the system of training
teachers in technological fields»

January 15-17, 2024

Berlin, Germany

RESEARCH WORK IN THE SYSTEM OF TRAINING TEACHERS IN TECHNOLOGICAL FIELDS

Abstracts of II International Scientific and Practical Conference

Berlin, Germany
(January 15-17, 2024)

UDC 01.1

ISBN – 9-789-40370-735-8

The II International Scientific and Practical Conference "Research work in the system of training teachers in technological fields", January 15-17, 2024, Berlin, Germany. 373 p.

Text Copyright © 2024 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2024 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Madimarova G.S., Nurpeisova T.B., Bertis M.E. Use of unmanned aerial vehicles (UAVS) in equalization of urban infrastructure. Abstracts of II International Scientific and Practical Conference. Berlin, Germany. Pp. 16-21.

URL: <https://eu-conf.com/events/research-work-in-the-system-of-training-teachers-in-technological-fields/>

PHARMACEUTICS		
60.	Korzh I., Tereschenko L., Azarenka N. ANALYSIS OF CURRENT CHANGES IN THE ORGANIZATION AND DEVELOPMENT OF PHARMACEUTICAL EDUCATION IN UKRAINE	277
61.	Головченко О.І., Марціновська Я.В. РОЗРОБКА ПРОЄКТУ СПЕЦИФІКАЦІЇ ТА МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ДЛЯ ВІТАМІННИХ ДІЄТИЧНИХ ДОБАВОК У ФОРМІ ТАБЛЕТОК ТА КАПСУЛ	279
62.	Манченко О.В., Ніженковська І.В., Славгородська В.В. РОЗРОБКА ПРОЄКТУ СПЕЦИФІКАЦІЇ ТА МЕТОДИК КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЛІКУВАЛЬНОЇ КОСМЕТИКИ "АНТИОКСИДАНТНА СИРОВАТКА З ЛІПІДНИМ ВІТАМІНОМ С"	281
PHILOLOGY		
63.	Zadilska H.M., Hutyriak O.I. MAJOR CONSTITUENTS OF THE SENTENCE IN THE ANGLO-SAXON CHRONICLE (THE EARLY OLD ENGLISH PROSE)	283
64.	Sikaliuk A.I. ANALYSIS OF MACHINE TRANSLATION PROGRAMS	287
65.	Загородня Л.З. ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЗНАЧЕНО-ОСОБОВИХ ТА УЗАГАЛЬНЕНО-ОСОБОВИХ РЕЧЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	290
66.	Фоміна Л.В., Бондар Т.В., Калініченко О.В. УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ	294
67.	Чудовська Т.С., Гращенко В.В. МОВЛЕННЄВІ АКЦЕНТИ ЯК ДЕТЕРМІНАНТ ЛЮДИНИ В СУСПІЛЬСТВІ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ)	297
68.	Шелепкова І.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	299

ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЗНАЧЕНО-ОСОБОВИХ ТА УЗАГАЛЬНЕНО-ОСОБОВИХ РЕЧЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Загородня Людмила Зеонідівна,
канд. філол. наук, доцент кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

У процесі історичного розвитку англійської мови виникла необхідність у певних формах передачі думки, зокрема, у такій як узагальнення, яка б надавала можливість мовцю висловити твердження, що стосується будь-кого, чи сформулювати думку не так категорично, як при використанні означено-особових речень. Згадана необхідність зумовила розвиток нових значень у деяких особових займенників і створила можливість їх використання у неозначено-особових та узагальнено-особових реченнях. Наявність згаданого типу речень у багатьох мовах свідчить про спільний шлях розвитку мислення народів, і водночас про особливі, притаманні кожній мові, форми вираження думки, що базуються на її внутрішніх законах. Так, на відміну від української мови, англійські неозначено-особові та узагальнено-особові речення завжди двоскладні.

Мета статті – дослідити та проаналізувати прийоми перекладу англійських неозначено-особових та узагальнено-особових речень, підметом яких виступають особові займенники “you”, “we”, “they”, українською мовою.

При перекладі англійських неозначено-особових та узагальнено-особових речень використовують функціонально-подібні, але формально не відповідні синтаксичні структури української мови – неозначено-особові, узагальнено-особові чи безособові речення [1, с. 37; 2, с. 93].

Слід зауважити, що особові займенники “you”, “we”, “they” у функції підмета неозначено-особових та узагальнено-особових речень зберігають відтінки свого головного лексичного значення, а саме: займенник “you” – відтінок звернення до співрозмовника; “we” – значення «я та інші особи», включаючи співрозмовника; “they” представляє осіб, що не приймають участі у бесіді, але про яких йдеться у розмові [3, с. 215-216].

Вживання узагальнено-особових висловлювань із підметом “you” простежується у тих випадках, коли мовець, повідомляючи про факти, що мають безпосереднє до нього відношення, зображає їх типовими для будь-кого і у такий спосіб наближує своє твердження до потенційного співрозмовника. Під час перекладу українською мовою у цільовому тексті зазвичай використовують безособові (див. нижче приклад 1) та узагальнено-особові речення (див. нижче приклад 2). У низці випадків тлумачі вдаються до синтаксичних трансформацій, перекладаючи згадані речення особовими (див. нижче приклад 3, 4). Наприклад: 1. “*You could not send them to a surprise attack against an enemy that was waiting*

for it” [4] – «Не можна посилати людей у наступ, що має бути несподіваним, якщо ворог чекає цього наступу» [5, с. 473]. 2. “You don’t have to think too hard when you talk to a teacher” [6] – «Коли розмовляєш з учителем, особливо напружувати звивини в голові не треба» [7, с. 14]. 3. “You couldn’t even hear any cars any more” [6] – «Ні машина ніде не проїде, ніщо» [7, с. 43]. 4. “You don’t get big animals on small islands” [8] – «На таких малих островах не водяться звірі» [9, с. 104].

Особливі труднощі при перекладі становлять випадки, коли у тексті оригіналу підкреслюється стилістична і смислова розбіжність між займенниками-підметами узагальнено-особових речень “you” і “one”. Саме таке протиставлення зустрічається у діалозі між головними героями роману Джека Лондона «Мартін Іден» [10]. Українська перекладачка Марія Рябова [11, с. 104] відобразила цю різницю за допомогою протиставлення безособового речення «Можна сп’яніти» при перекладі вихідної фрази “anything that will make one drunk” та збереженням особового займенника “you” у цільовому тексті при перекладі фрази “anything that will make you drunk” – «від чого ви п’янієте». Порівняймо:

“What is booze? You used it several times, you know”

“Oh, booze,” he laughed. “It’s slang. It means whiskey an’ beer – **anything that will make you drunk.**”

“And another thing,” she laughed back. “Don’t use ‘**you**’ when you are impersonal. ‘You’ is very personal, and your use of it just now was not precisely what you meant.”

“I don’t just see that.”

“Why, you said just now, to me, ‘whiskey and beer – anything that will make you drunk’ – make me drunk, don’t you see?”

“Well, it would, wouldn’t it?”

“Yes, of course,” she smiled. “But it would be nicer not to bring me into it. Substitute ‘**one**’ for ‘**you**’ and see how much better it sounds”.

Переклад М. Рябової:

– До речі, містере Ідене, – спитала вона вже від дверей, – що таке «надудлюватись»? Я це слово почула від вас.

– Надудлюватись? – засміявся він. – Це значить напиватися віскі або пива, словом, такого, **від чого ви п’янієте**.

– І ще одне, – засміялася вона й собі. – Не кажіть «**ви**» там, де має бути безособова форма. «**Ви**» стосується певної особи і в даному разі не точно відбиває вашу думку.

– Я не зовсім розумію...

– Ну, от ви щойно сказали мені «такого, від чого ви п’янієте». Хіба ж то я маю п’яніти, саме я?

– Та кожен може сп’яніти.

– Атож, звісно, – посміхнулась вона. – Але краще було б не вплутувати мене в такі справи. «**Можна сп’яніти**» – оце було б сказано нормально.

Менш поширеними в англійській мові є узагальнено-особові речення із займенником-підметом “we”. Зміст конструкцій з “we” стосується лише того кола осіб, з яким мовець себе поєднує і від імені якого висловлює певні думки. Враховуючи згадану особливість, займенник “we” зберігається в українському перекладі: *As we know – Як ми знаємо (Як відомо)*.

Використання займенника “they” в неозначено-особовому значенні не сприяє узагальненню висловлювання, а лише підкреслює невизначеність особи. У згаданому значенні цей займенник поєднується з обмеженою кількістю дієслів, зокрема, з дієсловами мовлення “to say”, “to tell”, “to call”. Українським перекладацьким відповідником таких висловлювань є вживання згаданих дієслів у 3-ій особі множини – «кажуть», наприклад: *“They always talk about sticking a pig”* [8] – «Завжди кажуть, що свиней колють» [9, с. 41].

Поряд із особовими займенниками для вираження поняття «загальної особи» можуть використовуватися й іменники “a man”, “a fellow”, “people” [3, с. 215-216]. Слід зауважити, що згадані іменники набувають неозначено-особового відтінку значення лише у межах певного контексту, що і створює можливість використання неозначено-особових речень в українському перекладі: *“Generally when a man falls in love with someone people see them about together...”* [12, с. 32] – *“Коли чоловік закохується, то їх, звичайно, десь помічають удвох...”* [13, с. 49].

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити такі висновки. Особові займенники “you”, “we”, “they”, що виступають підметами англійських неозначено-особових та узагальнено-особових речень, зберігають відтінки свого основного лексичного значення, що й визначає вибір перекладацького відповідника у цільовому тексті, зокрема, вживання у цільовому тексті неозначено-особових, узагальнено-особових чи безособових речень, або трансформації вихідних висловлювань в особові речення.

Серед перспективних напрямків дослідження можна зазначити вивчення прийомів перекладу англійських узагальнено-особових речень із неозначеним займенником-підметом “one” українською мовою.

Список літератури:

1. Граматичні проблеми перекладу : конспект лекцій та дидактичний матеріал для студентів лінгвістичних спеціальностей / укл. Г. Г. Вахнік. Черкаси : ЧІТІ, 2001. 84 с.
2. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Частина І. Граматичні труднощі. Флоренція – Страсбург – Гранада – Київ : TEMPUS, 1997. 318 с.
3. Jespersen, Otto, *The Philosophy of Grammar*. London : George Allan and Unwin Ltd. 360 p. URL: <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.282299/page/n213/mode/2up?view=th eater> (Last accessed: 07.01.2024).
4. Hemingway E. *For Whom the Bell Tolls*. URL: <https://download.booklibrary.website/for-whom-the-bell-tolls-ernest-hemingway.pdf> (Last accessed: 30.09.2023).

5. Хемінгуей Е. Фіеста. По кому подзвін / пер. з англ. М. Пінчевського. Київ : Вища школа, 1985. 520 с.
6. Salinger J. D. The catcher in the rye. URL: <https://readli.net/chitat-online/?b=137047&pg=1> (Last accessed: 07.01.2024).
7. Селінджер Дж.-Д. Над прірвою у житті. Повісті, оповідання / пер. з англ. О. Логвиненка, О. Тереха, О. Сенюк, Ю. Покальчука. Київ : Молодь, 1984. 272 с.
8. Golding W. Lord of the Flies. URL: <https://readli.net/chitat-online/?b=128223&pg=1> (Last accessed: 07.01.2024).
9. Голдінг В. Володар мух / пер. з англ. С. Павличко. Київ : Основи, 2000. 254 с.
10. London J. Martin Eden. URL: https://onemorelibrary.com/index.php/ru/?option=com_djclassifieds&format=raw&view=download&task=download&fid=9248 (Last accessed: 30.09.2023).
11. Лондон Д. Мартін Іден / пер. з англ. М. Рябової. Київ : Молодь, 1973. 336 с.
12. Maugham W.S. The Moon and Sixpence. London : Mandarin Paperbacks, 1990. 220 p.
13. Моем С. Місяць і мідяки; На жалі бритви / пер. з англ. О. Жомніра; А. Муляра, О. Мокровольського. Київ : Дніпро, 1989. 574 с.